

Notă asupra volumului I (Perspective religioase antice)

Acest prim număr din ORMA abordează fenomenul religios în antichitatea clasică (eschatologia homerică, sincretismul în Dacia romană, terminologia specifică vocabularului teologic roman – *numen* și *genius*, o serie de aspecte ale cercetării religiei și a religiozității geto-dacilor – problemele legate de atestarea zeiței *Zalmoxis* în panteonul geto-dacic, iconografia religioasă și valorificarea istorico-religioasă a acesteia conform unei metodologii adecvate, tematizarea geto-dacă a ‘pădurii sacre’) și târzie (literatura iudaică intertestamentară, demonologia iudeo-creștină, teologia politică a Sf. Augustin, maniheismul). Studiile și notele de lectură sunt scrise de autori cu formații diferite (filologie clasică și modernă, istorie și arheologie, filosofie, informatică), utilizează baze documentare variate (texte literare, filosofice și religioase, date arheologice, documente epigrafice, baze de date istorico-religioase în varianta electronică *on-line*) din perspective metodologice diverse (hermeneutica istorico-filologică a textelor, lexicologie, comparatism istorico-religios, interpretarea istorico-religioasă a datelor arheologice și epigrafice ș.a.).

În acest context, nu am dorit să unificăm volumul din punct de vedere tematic ori metodologic, ci mai degrabă am încercat să circumscriem *situs*-ul epistemic al istoriei religiilor în varietatea sa problematică și hermeneutică, urmărind exigența unei convergențe a metodelor. Numerele viitoare vor încerca, pe cât posibil, să fie cât mai unitare din punct de vedere tematic, menținând însă diversitatea hermeneutică, extrem de importantă în descrierea complexă a unui fenomen istorico-religios, pe nivele diferite de semnificație. Revista este deschisă tuturor celor interesați de studiul istoriei religiilor, indiferent de perspectiva semiologică sau hermeneutică propusă, dar cu exigența menținerii unei rigori metodologice și a spiritului critic.

Note sur le Ier volume (Perspectives religieuses antiques)

Ce premier numéro d'ORMA aborde le phénomène religieux dans l'antiquité classique (l'eschatologie homérique, le syncrétisme en Dacie romaine, la terminologie spécifique au vocabulaire théologique romain – *numen* et *genius*, certains aspects de la recherche de la religion et de la religiosité des geto-daces – les problèmes liés à l'attestation de la déesse *Zalmoxis* dans le panthéon geto-dace, l'iconographie religieuse et sa valorisation historico-religieuse conformément à une méthodologie adéquate, la thematisation geto-dace de la forêt sacrée) et tardive (la littérature judaïque inter testamentaire, la démonologie judéo-chrétienne, la théologie politique de Saint-Augustin, l'approche augustinien du manichéisme). Les études et les notes de lecture sont écrit par des auteurs aux formations scientifiques diverses (philologie classique et moderne, histoire et archéologie, philosophie, informatique), utilisent des bases documentaires des dates historico-religieuses en variante électronique *on-line*) des perspectives méthodologiques diverses (l'herméneutique historico-philologique des textes, lexicologie, comparatisme historico-religieux, l'interprétation historico-religieuse des dates archéologiques et épigraphiques etc.).

En ce contexte, on n'a pas voulu unifier le volume du point de vue thématique ou méthodologique, mais on a essayé plus souvent des circonscrire le *situs* épistémique de l'histoire des religions dans sa variété problématique et herméneutique, en suivant l'exigence d'une convergence des méthodes. Les futures numéros essayeront, le plus possible, d'être plus unitaires du point de vue thématique, en maintenant la diversité herméneutique, extrêmement

importante pour la description complexe d'un phénomène religieux, sur des niveaux divers de signification. La revue est ouverte aux tous ceux intéressés à l'étude de l'histoire des religions, sans tenir compte de la perspective sémiologique ou herméneutique proposée, mais à l'exigence d'une rigueur méthodologique et de l'esprit critique.

Note on the 1st volume (Ancient religious perspectives)

This first number of ORMA deals with the religious phenomenon during classical antiquity (the eschatology of Homer, the syncretism in Roman Dacia, two specific terms in the roman theological vocabulary – *numen* and *genius*, a series of aspects related to the research of the religion and the religiousness of the Geto-Dacians – problems related to the attesting of the goddess Zalmoxis in the Geto-Dacian pantheon, the religious iconography and its historical and religious capitalization, from an adequate methodological point of view, the Geto-Dacian theme of the “sacred wood”) and during late antiquity (the Judaic intertestamentary literature, the Judeo-Christian demonology, St. Augustin's political theology, the Manichaeism). The studies and the lecture notes are written by authors with different formations (classical and modern philology, history and archeology, philosophy, computer sciences etc.), uses various documentary basis (literary, philosophical and religious texts, archeological dates, epigraphic documents, the historical and religious database in the electronically on-line variant) from diverse methodological perspectives (the historical and philological hermeneutics of the texts, lexicology, historical-religious comparison, the historical-religious interpretation of the archeological and epigraphic facts and so on).

In this context, we didn't wish to unify the volume from a thematic or methodological point of view, but we rather tried to circumscribe the epistemic *situs* of the History of Religion in its problematical and hermeneutical variety, following the exigency of a convergence of methods. The following numbers will try, as much as possible, to be more unified from the perspective of the theme, keeping as well the hermeneutical diversity, extremely important in the complex description of a historical and religious phenomenon, on different levels of significance. The periodical is opened to all those interested in the study of the History of Religion, despite the semiological or hermeneutical perspectives adopted, but with the exigency of maintaining a rigorous methodology and a critical eye.

Nota sul 1° volume (Prospettive religiose antiche)

Questo primo numero di ORMA si centra sul fenomeno religioso nell'antichità classica (l'eschatologia omerica, il sincretismo in Dacia romana, la terminologia specifica al vocabolario teologico romano – *numen* e *genius*, alcuni aspetti della ricerca sulla religione e la religiosità dei geto-daci – i problemi rilegati all'attestazione della dea *Zalmoxis* nel panteone dacico, l'iconografia religiosa e la sua valorizzazione storico-religiosa secondo una metodologia adeguata, la tematizzazione geto-daca del 'bosco sacro') e tarda (la letteratura giudaica intertestamentaria, la demonologia giudeo-cristiana, la teologia politica di San Agostino, il manicheismo). Gli studi e le note di lettura sono scritti da autori di formazione diversa (filologia classica e moderna, storia ed archeologia, filosofia, informatica), utilizza basi documentarie varie (testi letterari, filosofici e religiosi, dati archeologici, documenti epigrafici, le basi di date storico-religiose nella variante elettronica *on-line*) da prospettive metodologiche diverse (ermeneutica storico-filologica dei testi, lessicologia, comparatismo

storico-religioso, l'interpretazione storico-religiosa delle date archeologiche ed epigrafiche e.a.).

In questo quadro, non abbiamo voluto unificare il volume dal punto di vista tematico o metodologico, ma abbiamo provato più di circoscrivere il sito epistemico della storia delle religioni nella sua varietà problematica ed ermeneutica, seguendo l'esigenza di una convergenza dei metodi. I numeri futuri proverano, al possibile, di essere più unitari dal punto di vista tematico, mantenendo la diversità ermeneutica, estremamente importante nella descrizione complessa di un fenomeno storico-religioso, su diversi livelli di significato. La rivista è aperta a tutti quelli che sono interessati allo studio delle religioni, indifferentemente dalla prospettiva semiotica ed ermeneutica proposta, ma con l'esigenza del rigore metodologico e dello spirito critico.

Bemerkungen zur 1. Nummer (Altertümliche religiöse Perspektiven)

Diese erste Nummer des ORMA geht an das religiöse Phänomen der klassischen Antike heran (Homerische Eschatologie, Synkretismus im römischen Dakien, die typische Terminologie des römischen theologischen Wortschatzes- *numen* und *genius*, eine Reihe von Aspekten der Religionsforschung und der geto-dakischen Religiosität- die Frage der Anerkennung der Göttin Zalmoxis im geto-dakischen Pantheon, die religiöse Ikonographie und deren religionsgeschichtliche Verwertung laut einer angemessenen Methodologie, die geto-dakische Thematisierung des 'heiligen Waldes') und das der späten Antike (jüdische intertestamentarische Literatur, jüdisch-christliche Dämonologie, politische Theologie des Heiligen Augustinus, Manihäismus). Die Abhandlungen und Leseaufzeichnungen gehören Autoren verschiedener Ausbildungen (klassische und moderne Philologie, Geschichte und Archäologie, Philosophie, Informatik), sie verwenden verschiedene urkundliche Grundlagen (literarische, philosophische und religiöse Texte, archäologische Befunde, Inschriften, religionsgeschichtliche Datenbanken in elektronischer on-line Variante), die verschiedene methodologische Richtungen verwerten (philologisch-geschichtliche Hermeneutik der Texte, Lexikologie, religionsgeschichtliche Komparatistik, religionsgeschichtliche Interpretation von archäologischen und epigraphischen Befunden u.a.).

In diesem Zusammenhang, wollten wir diese erste Nummer vom Thematischen oder methodologischen Standpunkt aus nicht vereinheitlichen, sondern war es eher unser Ziel, den religionsgeschichtlichen epistemischen *situs* in seiner problematischen und hermeneutischer Vielfältigkeit zu umschreiben, den Anspruch der Methodenkonvergenz befolgend.

Die folgenden Nummern werden womöglich versuchen, vom thematischen Standpunkt aus umso einheitlicher zu sein, indem aber die hermeneutische Vielfältigkeit beibehalten wird, die in der komplexen Beschreibung eines religionsgeschichtlichen Phänomens auf verschiedenen Bedeutungsebenen besonders wichtig ist.

Unsere Zeitschrift steht allen offen, die an dem religionsgeschichtlichen Studium interessiert sind, ungeachtet der vorgeschlagenen semiologischen oder hermeneutischen Perspektive, aber mit dem Anspruch der Aufrechterhaltung der methodologischen Strenge und des kritischen Geistes.